

**PENGUASAAN KEMAHIRAN BERFIKIR KRITIS DI KALANGAN  
PELAJAR-PELAJAR PENDIDIKAN ISLAM : SATU KAJIAN KES**

**Rashidah Mohd Khairudin**

**Kertas Projek Yang Dikemukakan Kepada Fakulti Pendidikan,  
Universiti Malaya Sebagai Memenuhi Sebahagian Daripada  
Keperluan Untuk Ijazah Sarjana Pendidikan**

**2000**

Perpustakaan Universiti Malaya



A508765939

OK



**FAKULTI PENDIDIKAN  
UNIVERSITI MALAYA**

Pengakuan Keaslian Penulisan

Nama Calon: ..... **Rashidah Mohd. Khairudin** .....

Tajuk Kertas Projek: ..... **Penguasaan Kemahiran Berfikir Kritis**  
**Di Kalangan Pelajar Pendidikan Islam : Satu Kajian Kes**  
.....

Saya sahkan bahawa segala bahan yang terkandung dalam Kertas Projek ini adalah hasil usaha saya sendiri. Sekira terdapatnya hasil kerja orang lain atau pihak lain sama ada diterbitkan atau tidak (seperti buku, artikel, kertas kerja, atau bahan dalam bentuk yang lain seperti rakaman audio dan video, penerbitan elektronik atau internet) yang telah digunakan, saya telah pun merakamkan pengiktirafan terhadap sumbangan mereka melalui konvensyen akademik yang bersesuaian. Saya juga mengakui bahawa bahan yang terkandung dalam Kertas Projek ini belum lagi diterbitkan atau diserahkan untuk program atau ijazah lain di mana-mana universiti.

Tandatangan: ..... Rashidah ..... Tarikh: ..... **17hb. April 2000** .....

## ABSTRAK

Kajian ini dijalankan untuk melihat sejauhmanakah penguasaan Kemahiran Berfikir Kritis di kalangan pelajar-pelajar Pendidikan Islam. Aspek yang hendak dikaji merangkumi dua kategori utama Kemahiran Berfikir Kritis iaitu Kemahiran Membuat Inferensi dan sub kategori yang menjadi tumpuan kajian ialah Kemahiran Membuat Rumusan Secara Tersurat. Kategori utama yang seterusnya ialah Kemahiran Menggumpul Dan Mengguna Maklumat dan sub kategori yang menjadi tumpuan kajian ialah Kemahiran Menentukan Hukum. Sampel kajian adalah terdiri daripada 30 orang pelajar aliran Sains dan Sastera yang dipilih secara rawak dari sebuah sekolah di dalam Daerah Sabak Bernam. Kajian ini menggunakan kaedah soal-selidik berbentuk soalan-soalan ujian yang mengarah kepada Kemahiran Berfikir Kritis iaitu Kemahiran Membuat Rumusan Secara Tersurat dan Kemahiran Menentukan Hukum. Data yang diperolehi dianalisis dengan menggunakan kekerapan dan min. Selain dari itu ujian-t digunakan untuk menguji tahap signifikan antara pembolehubah-pembolehubah berkenaan. Dapatkan kajian menunjukkan skor min bagi penguasaan Kemahiran Membuat Rumusan Secara Tersurat adalah ( $\text{min}=8.733$ ) manakala skor min bagi penguasaan Kemahiran Menentukan Hukum adalah ( $m=6.500$ ). Kajian juga menunjukkan bahawa tidak terdapat perbezaan penguasaan di kalangan pelajar-pelajar lelaki dan perempuan di dalam Kemahiran Membuat Rumusan Secara Tersurat dan Kemahiran Menentukan Hukum. Selain dari itu kajian juga mendapati bahawa tidak terdapat perbezaan penguasaan di antara pelajar-pelajar dari aliran Sains dan Sastera di dalam Kemahiran Membuat Rumusan Secara Tersurat dan Kemahiran Menentukan Hukum. Walau bagaimanapun kajian menunjukkan bahawa pelajar-pelajar yang mempunyai jumlaha pendapatan ibubapa/penjaga mereka adalah tinggi menunjukkan penguasaan yang lebih baik di dalam penguasaan Kemahiran Menentukan Hukum di kalangan pelajar-pelajar Pendidikan Islam iaitu ( $t=0.492, p<0.05$ ).

## **THE ACQUISITION OF CRITICAL THINKING SKILLS AMONG ISLAMIC EDUCATION STUDENTS : A CASE STUDY**

### **ABSTRACT**

This research is conducted to see the extent of Critical Thinking Skills acquisition among Islamic Education students. Aspects that were researched into consists of two main categories which are The Skill Of Making Inferences and the sub-category which is the focus of this research is The Skill Of Making Explicit Conclusion. The next main category is The Skill Of Collecting And Using Information and the sub-category which is the focus of this research is The Skill Of Determining The Muslim Decree. The sample consists of 30 Arts and Sciences stream students who were randomly chosen from a school in the Sabak Bernam district. The research used the survey method in the form of test questions that lead towards the Critical Thinking Skill that is The Skill Of Making Explicit Conclusion and The Skill Of Determining The Muslim Decree. The data gained was analyzed using frequency and mean. Apart from that the t-test was used to evaluate the level of significance between the variables involved. Research findings show that the mean score for the acquisition of The Skill Of Making Explicit Conclusion is (mean=8.733) while the mean score for the acquisition of The Skill Of Determining The Muslim Decree is (mean=6.500). The research outcomes also show that there is no differences between the male and female students in the acquisition of The Skill Of Making Explicit Conclusion and The Skill Of Determining The Muslim Decree. Besides that this research revealed that there is no differences between the Art and Science stream students in the acquisition of The Skill Of Making Explicit Conclusion and The Skill Of Determining The Muslim Decree. However, research shows that students who had parents with high income displayed better acquisition in The Skill Of Determining The Muslim Decree among Islamic Education students that is ( $t = 0.492$ ,  $p < 0.05$ ).

## PENGHARGAAN

Bersyukur ke hadrat Allah S.W.T kerana dengan hidayat dan taufikNya kajian ini dapat disempurnakan.

Saya ingin merakamkan setinggi-tinggi penghargaan dan terima kasih terutamanya kepada Puan Zaharah bt. Hussin selaku penyelia saya yang tidak jemu-jemu memberi tunjuk ajar, bimbingan serta teguran yang bermanfaat dalam menyiapkan kertas projek ini. Saya juga ingin merakamkan penghargaan kepada Prof. Madya Dr. Saedah bt. Siraj yang telah banyak memberi bantuan dan nasihat kepada saya.

Ucapan terima kasih juga saya tujukan kepada Bahagian Perancangan dan Penyelidikan Pendidikan dan Jabatan Pendidikan Negeri Selangor Darul Ehsan kerana memberi kebenaran untuk menjalankan kajian ini. Ribuan terima kasih juga saya tujukan kepada Tuan Pengetua Sekolah Menengah Kebangsaan Ungku Aziz kerana memberikan kebenaran menjalankan kajian di sekolah ini.

Penghargaan dan ucapan terima kasih ini juga adalah untuk pelajar-pelajar yang memberi respon kepada soal selidik yang dikemukakan.

Ucapan terima kasih saya tujukan kepada kakitangan pejabat dan Perpustakaan Fakulti Pendidikan serta kakitangan Perpustakaan Universiti Malaya di atas segala bantuan yang diberikan.

Penghargaan istimewa saya tujukan buat suami tercinta Nazri b. Hamid terutamanya dalam memberi keizinan , dorongan dan bantuan sepanjang tempoh pengajian dan dalam menyiapkan kajian ini. Buat anak-anak tersayang, Amir Syazwan dan Aiman Saufi “....walaupun kalian belum mengerti, namun pengorbanan yang kalian berikan amat besar ertinya buat ibu....”

Ucapan terima kasih juga saya tujukan kepada ibu dan bapa serta ibu dan bapa mertua atas pengorbanan, dorongan dan bantuan dari berbagai bentuk.....Hanya Allah S.W.T sahaja yang akan membala budi baik kalian.

Akhir sekali kepada semua individu yang telah membantu saya di dalam menyempurnakan kajian ini, jutaan terima kasih saya ucapkan.

RASHIDAH MOHD KHAIRUDIN

## KANDUNGAN

	Muka surat
<b>JUDUL</b> .....	i
<b>PENGAKUAN</b> .....	ii
<b>ABSTRAK</b> .....	iii
<b>ABSTRACT</b> .....	iv
<b>PENGHARGAAN</b> .....	v
<b>KANDUNGAN</b> .....	vii
<b>SENARAI JADUAL</b> .....	xi
<b>SENARAI GAMBARAJAH</b> .....	x
<b>BAB 1 : PENGENALAN</b> .....	<b>1 - 16</b>
1.1 Latar belakang .....	1
1.2 Pernyataan Masalah .....	5
1.3 Tujuan Kajian .....	8
1.4 Batasan Kajian .....	9
1.5 Soalan Kajian .....	10
1.6 Definisi Istilah .....	12
1.7 Kepentingan Kajian .....	14
1.8 Kesimpulan .....	16

## Muka surat

<b>BAB 2 :</b>	<b>TINJAUAN KAJIAN DAN PENYELIDIKAN BERKAITAN .....</b>	<b>17 – 38</b>
2.1	Takrif Kemahiran Berfikir Kritis.....	17
2.2	Model-Model Kemahiran Berfikir .....	20
2.3	Kajian Yang Berkaitan Dengan Kemahiran Berfikir Kritis Di Luar Negara .....	25
2.4	Kajian-Kajian Yang Berkaitan Dengan Kemahiran Berfikir Kritis Di dalam Negara.....	32
<b>BAB 3</b>	<b>METODOLOGI KAJIAN.....</b>	<b>39 – 44</b>
3.1	Pendahuluan .....	39
3.2	Sampel Kajian .....	39
3.3	Kaedah Kajian .....	40
3.4	Kesahan Instrumen .....	42
3.5	Prosedur Pengumpulan Data .....	42
3.6	Prosedur Analisis Data .....	43
<b>BAB 4</b>	<b>ANALISIS DATA .....</b>	<b>45 – 60</b>
4.1	Pendahuluan .....	45
4.2	Demografi Kajian .....	47
4.3	Analisis Dapatan Kajian .....	50

## SENARAI JADUAL

	Muka surat
Jadual 1	Taburan sampel kajian mengikut jantina..... 48
Jadual 2	Taburan sampel kajian mengikut aliran..... 48
Jadual 3	Taburan sampel kajian mengikut jumlah pendapatan sebulan ibubapa/penjaga..... 49
Jadual 4	Penguasaan Kemahiran Berfikir Kritis di kalangan pelajar-pelajar Pendidikan Islam Tingkatan IV..... 50
Jadual 5	Analisis ujian-t terhadap penguasaan Kemahiran Membuat Rumusan Secara Tersurat mengikut jantina di kalangan pelajar-pelajar Pendidikan Islam Tingkatan IV..... 51
Jadual 6	Analisis ujian-t terhadap penguasaan Kemahiran Menentukan Hukum mengikut jantina di kalangan pelajar-pelajar Pendidikan Islam Tingkatan IV..... 53
Jadual 7	Analisis ujian-t terhadap penguasaan Kemahiran Membuat Rumusan Secara Tersurat mengikut aliran di kalangan Pelajar-pelajar Pendidikan Islam Tingkatan IV..... 54
Jadual 8	Analisis ujian-t terhadap penguasaan Kemahiran Menentukan Hukum Mengikut aliran di kalangan pelajar-pelajar Pendidikan Islam Tingkatan IV..... 56
Jadual 9	Analisis ujian-t terhadap penguasaan Kemahiran Membuat Rumusan Secara Tersurat mengikut jumlah pendapatan Ibubapa/penjaga di kalangan pelajar-pelajar Pendidikan Islam Tingkatan IV ..... 57
Jadual 10	Analisis ujian-t terhadap penguasaan Kemahiran Menentukan Hukum mengikut jumlah pendapatan Ibubapa/penjaga di kalangan pelajar-pelajar Pendidikan Islam Tingkatan IV ..... 59

**SENARAI GAMBARAJAH**

Muka surat

Gambarajah 1 Model Swartz dan Sandra Parks.....	21
Gambarajah 2 Hierarki ‘California Thinking Skills Process Model’.....	22
Gambarajah 3 ‘Analisis Kod Kemahiran Berfikir Kritis’ ( AKKBK).....	23